

Otázka: Austrálie a Oceánie

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): ernisko

Základní údaje:

- Austrálie a Oceánie tvoří samostatný světadíl
- **Nejmenší** ze všech kontinentů jak rozlohou, tak i počtem obyvatel
- Rozloha Austrálie a Oceánie je - **8,9 km²**
- Počet obyvatel - **přes 30 mil.** obyvatel
- Hlavní část Austrálie a Oceánie je australská pevnina

Austrálie

Terra ustralis (latinský název) - jižní země

Leží na jižní polokouli obklopena: Indickým oceánem, Tichým oceánem

Austrálie byla objevena v roce 1606 holandskými mořeplavci

Poloha

- Málo členité pobřeží
- Severovýchod pobřeží lemuje největší korálový útes světa – Velký korálový útes (velká útesová bariera), dlouhá 2 000 km, největší přírodní stavba na zemi
- Povrch Austrálie je převážně plochý s nadmořskou výškou pod 300m
- Povrch vytvářejí tři základní oblasti :

- Západoaustralská tabule: západní část kontinentu

plošně nejrozšířenější, charakteristická zarovnaným reliéfem

Geologický povrch tvoří australský štít (prahorní a starohorní horniny)

Ve střední části – Velká písečná poušť, Gibsonova poušť, Velká Viktoriina poušť

Přes 1500m dosahuje pouze MacDonellovo a Musgraveovo pohoří

- Středoaustralská pánev: táhne se ze severní části Austrálie (od Carpentárského zálivu) až k jižnímu pobřeží Velkému australskému zálivu

jedná se o oblast s převahou rovin do 100 m

tvořena sedimenty

- Východoaustralské pohoří: nebo-li Velké předělové pohoří

Lemuje celé východní pobřeží a pokračuje na Ostrov Tasmánie

Australské Alpy s nejvyšší horou Austrálie Mt. Kosciusko 2 228

- Největší modurit na Světě – Ayers Rock (je červený)

Podnebí Austrálie

- Sever a severovýchod země má tropické klima
- Zbývající část subtropické podnebí
- Teploty jsou rozloženy rovnoměrně
- nejteplejší oblast leží na severozápadním pobřeží

Srážky:

- Nerovnoměrné rozložení srážek
- Severní část (dostatečné množství srážek) à letní monzuny
- Východoaustralské pohoří a jihovýchod Austrálie à jihovýchodní pasát
- Většina kontinentů vykazuje velmi nízké srážky 250 mm/rok

Klimatické fenomény : **Willy-Willy**– tropické cyklony z Indického oceánu

-přináší vítr a velké množství srážek

Pasáty – z Pacifiku, jihovýchodní pasáty

Srážky z Tichého oceánu, občas Tajfuny

Vodstvo

- Kvůli nedostatku srážek, pouze malé množství vodních toků
- Více než polovinu pevnin tvoří bezodtoké oblasti, které nemají spojení s oceánem
- Největší řekou a říčním systémem je řeka : Murray 2520 km společně s jejím přítokem Darling (3490km)
- Množství vody je závislé na srážkách, ale právě díky malým srážkám většina toků vysychá
- Creeky = australské řeky s občasným tokem

Jezera:

- Největší jezero je slané bezodtoké **Eyreovo jezero** (8 800km²) v oblasti Středoaustralské pánve
- Jehož hladina leží -16m.n.m
- Nedostatek vody v Austrálii se řeší čerpáním vody z artéských pánví- asi 2/3 rozlohy kontinentu

Fauna a Flóra Austrálie

- Hodně ovlivňováno nerovnoměrnými srážkami
- Vlhké a teplé severní oblasti zaplňují tropické deštné lesy
- Ve vlhčích oblastech rostou blahovičnickové lesy – 95% všech australských lesů
- Směrem do vnitrozemí – travnaté savany a stepy
- V nejsušších oblastech – dominují polopouště a pouště
- Nedostatek vyšších savců

- Jediná šelma- pes Dingo
- Vačnatci - klokani, medike koala
- Dále pak : ptakopysk, ježura, emu hnědý, krokodýl
- Největší pohromou jsou zde králíci, kteří nemají přirozeného nepřátele a tak došlo k jejich přemnožení
- Introdukce - chtěná (*králík-přemnožení=>nasadili lišky=>přemnožení=>myxomatóza na králíky*) a nechtěná (*krysy, potkani na lodích*)

è Většinu živočišných druhů do Austrálie přivezli přistěhovalci během 19. a 20. století

è Dnes dovoz a vývoz zakázán

è Jedinou australskou přírodu chrání přes 120 národních parků a přírodních rezervací

Obyvatelstvo

- **Australský svaz** - státní útvar
- svaz je federací skládající se ze 6 států , 2 vnitřní teritoria plus několika vnějších ostrovních teritorií

6 států :

- Viktorie
- Tasmánie
- Nový jižní Wales
- Queensland
- Jižní Austrálie

2 vnitřní teritoria:

Severní Teritorium
Teritorium hl. města (Canberra)

- Západní Austrálie

- Konstituční monarchie, nezávislí člen britského společenství
- Hlavou státu je britská královna Alžběta II., v Austrálii ji zastupuje guvernér
- Hlavní město je **Canberra**
- Počet obyvatel : 20,4 milionů obyvatel
- 94% běloši evropského původu (britského a irského)
- 5% asiati
- 1% domorodci plus ostatní => dnes spodina- kradou, pijí

• Austrálie je typickou přistěhovalskou zemí , maximální příliv přistěhovalců do Austrálie v letech 1851-1951

- Minoritní skupinou obyvatelstva - **Australci=Aboriginals** => žijí v odlehlých oblastech Západoaustralské tabule
- Jejich počet klesl z tehdejších 300 000 na 50 000
- Rozmístění obyvatel je nerovnoměrné 90% obyvatel žije na 20% území, zejména na jihovýchodě
- V městech žije 95% populace=> což je nejrozsáhlejší stupeň urbanizace na světě

Náboženství

- Protestanti
- Katolíci křesťanství
- Další náboženství

Osídlení

- Největší města:
 - Sydney 4 miliony obyvatel
 - Melbourn 3,6 milionů obyvatel
 - Brisbane, Perth, Adelaide...

Hospodářství

- Ekonomicky vyspělý stát (v první dvacítce)
- Klíčový význam má těžba surovin
- Těží se: ropa, zemní plyn, bauxit, uhlí, olovo, zinek, stříbro, zlato, drahé kameny,
- Největší vývozci černého a hnědého uhlí, železné rudy a bauxitu
- 75 % služby
- 20% průmyslu
- Zbytek = zemědělství a těžba

Průmysl

- Soustředěn převážně do velkých měst
- Domácí zdroje energie a nerostných surovin
- Barevná metalurgie a výroba hliníku, strojírenství, chemický, textilní a potravinářský průmysl

- Víno, pivo – Fosters

-

Zemědělství

- Obilnice světa => má výhodu- je jihu dováží na sever když tam nic není
- Pšenice, ječmen, kukuřice
- Značně rozšířená je živočišná výroba – chov ovcí (2. na světě hned za Čínou)

ž 7/8 ovcí na jednoho obyvatel

ž Merinos- plemeno na vlnu

- Světové prvenství v produkci a exportu vlny a skopového masa

ž Zemědělské a průmyslové produkty se vyvážejí hlavně do Japonska a Korejské republiky, USA a zemi EU

Oceánie

- Je tvořena velkým množstvím drobných ostrovů rozptýlených na obrovské ploše Tichého oceánu
- Geograficky se rozděluje na tři hlavní skupiny ostrovů: **Melanésii, Mikronésii a Polynésii**

Melanésie-černoostroví, většina obyvatel černé pleti

skupina ostrovů, vytvářející pás na sever a severovýchod od australské pevniny, patří sem:

- Nová Guinea, Bismarckovo souostroví, Šalamounovy ostrovy, Nové Hebridy, Nová Kaledonie, Fidži, Nový Zéland

• Všechny ostrovy jsou kontinentálního původu

Mikronésie– západní část Pacifiku, severně od rovníku

Patří sem:

- Mariany, Karolíny, Marshallovy ostrovy => jde zejména o korálové útesy (atoly)

Polynésie- nejvíce rozptýlená skupina

Patří sem:

- Havajské ostrovy, Cookovy ostrovy, Velikonoční ostrovy

• Ostrovy jsou sopečného původu a vznikly v místě tzv. horké skvrny =hotspot =>magma je blízko zemského povrchu a dostává se ven

• Ostrovy tvoří rozsáhlé lávové příkrovy, sopečné kužely s množstvím kráterů

• Úrodná půda dala vzniknout bohaté vegetaci

Nový Zéland

- Jeho území se rozkládá na dvou hlavních ostrovech – severní a jižní plus další malé ostrovy

Severní ostrov:

- Řada vulkanických útvarů s množstvím termálních pramenů
- Hustěji osídlen 75% obyvatel Nového Zélandu
- Subtropické podnebí- tvrdolistá vegetace

Jižní ostrov

- Vysoké, zalednění Jižní Alpy
- Západní pobřeží- fjordy
- Mírné klima, mlživé počasí, hodně srážek => louky bohaté na trávu- skot, ovce

Obyvatelstvo

- Konstituční monarchie a nezávislý člen britského Společenství
- Žije zde asi 4 milionů obyvatel
- Původní obyvatelstvo : Maurové (pouze 280 000)
- Ještě v 16.st. -kanibalské zvyky
- Jazyk maorština -15 písmen, slova končí na samohlásku

Nový Zéland = Aotearoa = dlouhý bílý mrak

- Urbanizace 88%
- Hlavní město Wellington - 400 tis. Obyvatel
- Největší město Auckland - 1 milion obyvatel

Hospodářství

- Velice vyspělý stát
- Vysoká životní úroveň
- 68% ve službách
- 24% v průmyslu
- 8% v zemědělství

- Těžba mizivá – hlavně černé uhlí a rudy hliníku
- Veškerý průmysl, dominantní potravinářský

Energetika – 5% geotermální

85% vodní

10% tepelná + větrná energie

Zemědělství

- Hlavní činnost – pastevectví : ovce + skot à na jihu
- Patří společně s Austrálií, Čínou mezi špičku světa v chovu ovcí
- Významný rybolov
- Rostlinná výroba – 5% orná půda

55% pastviny

- Jablka, kiwi, vinná réva, obiloviny

Doprava

- Letecká + vodní – velký význam
- Hodně přístavů
- Ročně navštíví NZ miliony turistů => významný cestovní ruch